

Γιατί πολλές φορές ο Θεός βιώνεται ως άπών; (Παπαδόπουλος Παῦλος Ἀρχιμανδρίτης)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Στην ἀρχὴ τῆς πνευματικῆς σου προσπάθειας ἦρθε ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ σὲ ἐπισκίασε. Ὅλα γινόταν μὲ χαρὰ καὶ εὐκόλα. Εἶχες μέσα σου χαρὰ, αἰσθανόσουν τὸν Χριστὸ στὴν προσευχὴ σου, στὴν ἀνάσα σου, στὴν ζωὴ σου. Τώρα νιώθεις ὅτι Τὸν ἔχεις χάσει. Ἀπογοητεύεσαι. Στὶς δυσκολίες, στοὺς πειρασμοὺς καὶ στὶς δοκιμασίες τῆς ζωῆς σου νιώθεις μόνη σου. Ψάχνεις τὸν Θεὸ μὰ δὲν Τὸν βρίσκεις. Αἰσθάνεσαι ἐγκαταλελειμμένη. Ἐκκλησιάζεσαι, μελετᾷς τὸν Λόγο τοῦ Θεοῦ, ἐξομολογῆσε τακτικά, ὅμως ὁ Θεὸς εἶναι ἀπών. Ποῦ εἶναι ὁ Χριστός; Ποῦ πῆγε ἡ Χάρις Του; Τί ἔκανα λάθος; Τί κάνω λάθος;

Αυτά και άλλα πολλά μου έγραψες.

Αυτό που βιώνεις τὸ ἔχουν περιγράψει μεγάλοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας ἀπὸ τὴν δική τους πείρα. Τὸ αἶσθημα αὐτὸ τῆς ἐγκατάλειψης τοῦ Θεοῦ εἶναι ἓνα γεγονός τὸ ὁποῖο στιγματίζει τὴν πνευματικὴ προσπάθειά μας λόγο τοῦ ναρκισσισμοῦ μας. Σκέψου ὅτι μόνο πού νιώθεις ἀδικημένη, ἐγκαταλελειμμένη εἶναι δεῖγμα τοῦ ἐγωισμοῦ. Δὲν μπορείς νὰ ἀποδεχτεῖς ὅτι ἔκανες κάτι λάθος. Περιμένεις τὴν ἀναταπόδωση ὡς ἓνας μισθωτός. Θέλεις τὸν Χριστό, λές, ὅμως οὐσιαστικὰ προσδοκεῖς κάτι ἀπὸ τὸν Χριστό. Ἀντιδρᾶς καὶ ἀπογοητεύεσαι, διότι δὲν μπορείς νὰ δεχθεῖς ὅτι χρειάζεται τόσος κόπος καὶ πόνος, τόση αὐταπάρνηση καὶ ὑπομονὴ σ'αὐτὴν τὴν ζωὴ.

Σπάνια κάποιος μπορεί νὰ κρατήσῃ τὴν δωρεὰν Χάρη τοῦ Θεοῦ πού ἐμφανίζεται στὴν ἀρχὴ τῆς πνευματικῆς του προσπάθεια χωρὶς νὰ τὴν ἀπωλέσῃ. Μόνο ὁ πραγματικὰ ταπεινός. Αὐτὸς πού ζεῖ ὡς ἔσχατος κατ' ἐπίγνωσιν καὶ κατ' ἐπιλογὴν μένει χαριτωμένος.

Ὅπως σημειώνει ὁ μακαριστὸς γέροντας Σωφρόνιος τοῦ Ἑσσεξ: «Σχεδὸν ὅλοι μας πέφτουμε στὴν παγίδα νὰ πλησιάζουμε τὸν Θεὸ ἀτομικά-νοητικά, ἀφήνοντας τὴν ὑπόλοιπη δημιουργία στὸ περιθώριο». Ἐδῶ ἔγκειται ὁ ναρκισσισμὸς μας. Βλέπουμε

τὸν ἑαυτὸ μας καὶ τὸν Χριστὸ καὶ τίποτα πέρα ἀπὸ αὐτό. Γι'αὐτὸ καὶ ἐνῶ στὴν ἀρχὴ ὁ Χριστὸς μας γλυκαίνει μὲ τὴν Χάρη του, μετὰ ἀποτραβιέται γιὰ νὰ ταπεινωθοῦμε, γιὰ νὰ μὴν νομίζουμε ὅτι εἴμαστε κάποιοι σπουδαῖοι ἀπὸ μόνοι μας. Στὴν ἀρχὴ ὅλα τὰ πνευματικὰ ἦταν εὐκόλα, τώρα ὅμως χρειάζεται κόπος, προσπάθεια μεγάλη. Ἡ ἐνθύμηση τοῦ πρώτου καιροῦ -τῆς γλυκάδος τῆς Χάριτος- ὑπάρχει μέσα στὴν καρδιά μας ὥστε νὰ μὴν ἀπογοητευόμαστε ἀλλὰ νὰ ἐλπίζουμε.

Μέσα ἀπὸ τὴν θεοεγκατάλειψη οἱ Ἅγιοι συνειδητοποίησαν τὴν Πατρότητα τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεὸς γνωρίζει ὅτι ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ γίνῃ ἄπληστος καὶ ἀχάριστος ὅταν τοῦ δοθοῦν ὅλα εὐκόλα καὶ δωρεάν. Καὶ ὄχι μόνο αὐτό, ἀλλὰ μπορεῖ νὰ γίνῃ σκληρὸς μὲ τοὺς ἄλλους, νὰ ξεχάσῃ τὸν συνάνθρωπο, νὰ ἀποκοπεῖ ἀπὸ τὴν Δημιουργία, νομίζοντας ὅτι ὁ “πνευματικὸς του θρίαμβος” ἀρκεῖ.

Ούσιαστικὰ, ὅμως, ἀπὸ αὐτὰ πού μοῦ ἔγραψες διαπιστώνω τὸ ἐξῆς: Αἰσθάνεσαι τὴν θεοεγκατάλειψη τὴν ὥρα τῆς δοκιμασίας καὶ τοῦ πειρασμοῦ. Ἐὰν δὲν ὑπῆρχαν πειρασμοὶ καὶ δοκιμασίες, θὰ τὸ αἰσθανόσουν; Τελικὰ μήπως δὲν εἶναι θεοεγκατάλειψη ἀλλὰ ἐγκατάλειψη ἀπὸ μέρους σου; Μήπως ἀπλὰ ἀναζητᾶς τὸν Χριστὸ στὰ δύσκολα; Διότι οἱ Ἅγιοι βίωναν τὴν θεοεγκατάλειψη ὅχι ἐπειδὴ ὁ Θεὸς δὲν τοὺς ἔκανε τὰ χατίρια ἢ ἐπειδὴ περνούσανε κάποιον πειρασμὸ ἢ δοκιμασία, βίωναν τὴν θεοεγκατάλειψη ὡς τὴν ἴδια τὴν δοκιμασία πὺ καλοῦνται νὰ περάσουν ὅπως ὁ χρυσὸς μέσα ἀπὸ τὸ καμίνι. Μεγάλο παράδειγμα θεοεγκατάλειψης (γιὰ λόγους παιδαγωγίας) βλέπουμε στὸν βίο τοῦ Ἁγίου Σιλουανοῦ τοῦ Ἀθωνίτου, ἐνὸς μεγάλου ἀσκητοῦ, ἐνὸς ἡσυχαστοῦ πὺ ἔζησε σὲ κοινόβιο. Βλέπουμε τὸν Ἅγιο νὰ παλεύει μὲ τὸν Θεό. Νὰ παλεύει χωρὶς σταματημό, μέρα καὶ νύχτα, τὴν ὥρα τῆς ἀκολουθίας, τὴν ὥρα τῆς ἐργασίας, τὴν ὥρα τῆς προσευχῆς. Ὁ Κύριος ὅμως ἀπῶν. Καμία παρηγορία. Καμία θαλπωρή. Ὁ Ἅγιος βιώνει τὴν ἀπόλυτη μοναξιά. Παλεύει τώρα μόνος του, μὲ τὸν ἑαυτό του. Νιώθει χαμένος, φτάνει στὶς ἐσχάτιες τῆς πίστεως του. Ἐνα βράδυ, ὅπως κάθε βράδυ, γονατίζει καὶ προσεύχεται. Μιλᾶ στὸν Θεό, τὸν ἀναζητᾶ, κλαίει γιὰ τὴν μοναξιά του, κλαίει γιὰ τὴν ἀμαρτία του, κλαίει γιὰ τὴν ὀρφάνια του. Ἀγαπᾶ τὸν Χριστὸ ἀλλὰ ἀπαιτεῖ καὶ τὴν παρουσία Του. Ξεστομίζει βαριὰ κουβέντα: “Θεέ μου, εἶσαι ἀδυσώπητος”! Καὶ τότε, μέσα στὴν ἀπόγνωσή του, μέσα στὴν κραυγὴ τῆς ὑπαρξῆς του γιὰ λίγη παρηγοριὰ ἐμφανίζεται μπροστὰ του ὁ Νυμφίος τῆς ψυχῆς του. Ὁ Χριστὸς στέκει μπροστὰ στὸν Σιλουανό. Στέκει ἐκεῖ βλέποντας τὸ πλάσμα του νὰ κλαίει. Νὰ κλαίει γι’ Αὐτόν, ὅχι γιὰ κάτι ἄλλο, νὰ φωνάζει Αὐτόν, ὅχι γιὰ κάτι ἄλλο. Αὐτὸν θέλει, Αὐτὸν ποθεῖ, μὲ Αὐτὸν τὰ ἔχει βάλει. Στέκει λοιπὸν ἐκεῖ, μπροστὰ στὸν Σιλουανό, αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο πὺ τόλμησε μέσα ἀπὸ τὸν πόθο του καὶ τὴν ἀγάπη του πρὸς τὸν Χριστὸ νὰ φτάσει νὰ ὀνομάσει τὸν Χριστὸ ἀδυσώπητο. Γι’ αὐτὸ καὶ ὁ Πανοικτίρμων Κύριος στέκει τώρα μπροστὰ του. Ἀνοίγει τὸ μακάριο στόμα Του καὶ λέγει: «Σιλουανέ, ἔχε τὸ νοῦ σου στὸν Ἄδη, καὶ μὴν ἀπελπίζου».

Ὁ Σιλουανὸς ντύνεται σ’ αὐτὴν τὴν χαρὰ πὺ μόνο τὸ ἄγγιγμα τοῦ Θεοῦ μπορεῖ νὰ δώσει. Κλαίει τώρα ἀπὸ εὐτυχία, ἀπὸ εἰρήνη. Ὅλα κατανοοῦνται βαθιά, ὅλα πλέον φωτίζονται. Ἀκόμα καὶ τότε πὺ ὅλα χάνονται μὴν ἀπελπίζεσαι. Τότε πὺ φαινόταν ὅτι ἔφτασε στὰ ὄριά του, ἔρχεται ὁ Χριστὸς καὶ καταργεῖ αὐτὰ τὰ ὄρια. Τὰ ρίχνει στὸν Ἄδη, τὰ ὑψώνει στὸν Οὐρανό.

Ποῦ βρίσκεις τὸν Θεό; μὲ ρωτᾶς.

Δὲν τὸν βρίσκεις ἐσύ, σὲ ἔχει βρεῖ Αὐτὸς ἐδῶ καὶ καιρό.

Δὲν μπορεῖς ἐσύ νὰ τὸν ἀνακαλύψεις, Αὐτὸς θὰ σοῦ ἀποκαλυφθεῖ, ὅταν θέλει καὶ ὅπως θέλει. Ἐσύ μὴν ἀπελπίζεσαι. Ἀκόμα καὶ τότε πὺ χάνεσαι, ἀκόμα καὶ τότε πὺ

ἡ ζωὴ σου εἶναι σὰν τὸν Ἄδη, μὴν ἀπελπίζεσαι. Ἠσύχασε. Ἠσύχασε γιατί ἡ μεγαλύτερη ἀπειλὴ ποὺ εἶναι ὁ θάνατος ἔχει γίνῃ ζωὴ.

“Ἴδού ἡ πλέον σύντομος καὶ εὐκόλος ὁδὸς πρὸς τὴν σωτηρίαν: Ἔσο ὑπήκοος, ἐγκρατής, μὴ κατακρίνης καὶ φύλαττε τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν σου ἀπὸ τοὺς κακοὺς λογισμοὺς. Σκέπτου, ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι καλοὶ καὶ ὅτι τοὺς ἀγαπᾷ ὁ Κύριος. Ἐνεκα αὐτῶν τῶν ταπεινῶν σκέψεων ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος θὰ ἐνοικήσῃ ἐν τῇ καρδίᾳ σου, καὶ σὺ θὰ λέγῃς «Ἐλεήμων ὁ Κύριος!». Ἐὰν ὁμως κατακρίνης, εἶσαι μεμψίμοιρος, ἀγαπᾷς νὰ κάμνης τὸ θέλημά σου, τότε ἔστω καὶ ἂν προσεύχεσαι πολὺ, ἡ ψυχὴ σου θὰ πτωχεύῃ καὶ θὰ λέγῃς: «Μὲ ἐγκατέλειπεν ὁ Κύριος». Ὅμως δὲν εἶναι ὁ Κύριος, ὅστις σὲ ἐγκατάλειπειν, ἀλλὰ σὺ ἐξέκλινας ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς ταπεινώσεως, καὶ δι’ αὐτὸ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ δὲν μένει εἰς τὴν ψυχὴν σου. Ἡ Παναγία ὑπῆρξεν ταπεινὴ περισσότερον «παρὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὄντας ἐπὶ τῆς γῆς» καὶ διὰ τοῦτο δοξάζεται εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ κάθε ἄνθρωπος ὅστις ταπεινοῦται, θὰ δοξασθῇ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ βλέπῃ τὴν δόξαν τοῦ Κυρίου. Ψυχὴ, ἥτις ἐγνώρισεν τὸν Κύριον διὰ Πνεύματος Ἁγίου, ἐκτείνεται ὀρμητικῶς πρὸς Αὐτόν. Ἡ μνήμη Του μὲ δύναμιν ἀρπάζει τὸν νοῦν, ὥστε λησμονεῖ τὸν κόσμον. Καὶ ὅταν πάλιν μνησθῇ τοῦ κόσμου, τότε διαπύρως ποθεῖ διὰ πάντας τὴν ἰδίαν χάριν, καὶ προσεύχεται δι’ ὅλον τὸν κόσμον, ἵνα οἱ πάντες μετανοήσωσι καὶ γνωρίσωσιν, ὅποσον ἐλεήμων εἶναι ὁ Θεός. Μακάριος ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος δὲν ἀπώλεσε τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ἀναβαίνει ἐκ δυνάμεως εἰς δύναμιν. Ἄνευ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ ὅμοιοι εἴμεθα πρὸς κτήνη, ἀλλὰ κατὰ τὴν χάριν ὁ ἄνθρωπος μέγας εἶναι παρὰ Θεῶν”. (Ἅγιος Σιλουανὸς ὁ Ἀθωνίτης)

Πηγή: agiazoni.gr